

DARBININKAS

Vol. LXXXVII, Nr. 2 (12)

341 Highland Blvd, Brooklyn, NY 11207

February - Vasaris, 2003

Prieš 85 metus 20 vyrų pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės aktą

Straipsnis paimtas iš "Darbininko" archyvo. Jis parašytas a. a. Tėv. Kornelijaus Bučmio, OFM, ilgamečio "Darbininko" redaktoriaus, atspausťas 1998 m. vasario 13 d. "Darbininko" nr. 7. Manydami, kad šis straipsnis ir šiandien yra labai aktualus visiems, kas domisi Lietuvos istorija, pakartojame jį šiame mėnesinio "Darbininko" vasario numeryje Vasario 16-tosios praga. Red.

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą paskelbė Vilniuje 1918 metais, vasario 16 dieną Lietuvos Taryba, kuri buvo išrinkta iš įvairių Lietuvos vietų į konferenciją Vilniuje 1917 m. rugsėjo 18-22 dienomis. Nepriklausomybės aktą pasirašė visi 20 Tarybos narių. Praėjo 80 metų (šiame 85) ir daug kas primiršta. Šios dienos skaitytojui tenka prisiminti, kas buvo tie vyrai, kurie tada labai nepalankiose sąlygose ir grasinimuose išdrįso neišsigąsti, išdrįso pasisakyti už nepriklausomą Lietuvą.

Jonas Basanavičius – kilęs iš Ožkabilių kaimo, Vilkaviškio apskr., gydytojas, "Aušros" laikraščio steigėjas, 25 metus išgyvenęs Vakaruose, nuo 1905 m. persikėlęs į Vilnių ir iš jo niekur nepasitraukęs – nei nuo vokiečių, nei nuo bolševikų, nei nuo lenkų. Savo jėgas skyręs Lietuvos praeičiai bei tautosakai rinkti ir tirti, vadinamas Lietu-

vos atgimimo patriarchu. Nepriklausomybės aktą pasirašė eidamas 67 metus, mirė 1927 m. vasario 16 d., taigi 9 metai nuo akto pasirašymo.

Saliamonas Banaitis – kilęs iš Sintautų v. Šakių apskr., "Varpo" ir "Ūkininko" slaptas bendradarbis, nuo 1905 m. suorganizavęs savo spaustuvę Kaune. 1919 m. buvo apskrities viršininku, 1920-22 m. organizavo Žemdirbių sąjungą ir leido jos laikraštį, vėliau buvo Kauno užmiesčio autobusų stoties viršininkas. Aktą pasirašė, eidamas 54 metus, mirė Kaune 1933 m. – 15 metų nuo akto pasirašymo.

Mykolas Biržiška – kilęs iš Viekšnių v., Mažeikių apskr., baigęs teisę Maskvoje, atsidėjęs literatūros istorijos ir visuomenės darbams. Nuo 1907 m. Vilniuje, bet advokatu nepatvirtintas, dirbo Žemės banke, veikė socialdemokratuose. Nuo 1915 m. Vilniaus lietuvių gimnazijos direktorius, vadovėlių autorius. Nuo 1922 m. su kitais 22 iš Vilniaus lenkų ištremtas į laisvą Lietuvą. Kauno "Aušros" gimnazijos direktorius, humanitarinių mokslų fakulteto profesorius, dekanas, universiteto rektorius, daugelio organizacijų aktyvus veikėjas. Aktą pasirašė eidamas 36 metus, mirė Los Angeles, CA, 1962 m., 44 metai po akto pasirašymo.

Kazimieras Bizauskas – kilęs iš Kuldingos, Lat-

Lietuvos Taryba, pasirašiusi Nepriklausomybės aktą (iš k.): sėdi - J. Vileišis, dr. J. Šaulys, kun. J. Staugaitis, St. Narutavičius, dr. J. Basanavičius, A. Smetona, kan. K. Šaulys, S. Kairys ir J. Smilgevičius; stovi - K. Bizauskas, J. Vailokaitis, D. Malinauskas, kun. V. Mironas, M. Biržiška, kun. A. Petrulis, S. Banaitis, P. Klimas, A. Stulginskis, J. Šernas ir Pr. Dovydaitis.

Ivykiai Lietuvoje

Nuo 2003 m. sausio mėn. Lietuvoje (pirmiausia Kauno raj., Rukose, ir Kauno Katalikų evangelizacijos centre) pradeda veikti evangelizacinis projektas-kursas *Alfa*. Toks projektas vykdomas 121 pasaulio šalyje, į jį įsitraukę per 3 mln. žmonių. Kursas trunka vienuolika savaitių ir yra skirtas įvairioms žmonių grupelėms. Pasak anglikonų kunigo Geoff Price, kuris ketverius metus kartu su žmona dalyvavo misijose Ruandoje, šie kursai yra puikus būdas atnaujinti Bažnyčią iš vidaus ir pasiekti netikintčius. Kursas susideda iš 10 mokymo sesijų: Kas yra Jėzus? Kodėl jis mirė? Kas tikras dėl savo tikėjimo? Kodėl ir kaip turėčiau skaityti Bibliją? Kaip melstis? Kaip Dievas mane veda? Kaip atsispirti blogiui? Ar Dievas šiandien gydo? Viena savaitė skirta Šventosios Dvasios darbams. Po mokymo mažose grupelėse dalijamasi išgirstomis tiesomis ir apibendrinama įgyta patirtis. Grupę sudaro apie 10 žmonių ir vadovas.

Bažnyčios žinios

Lietuvos moksleiviai galės daugiau sužinoti apie NATO, žiūrėdami vaidybinį videofilmą "Visi už vieną". Žinomos vaikiškų filmų ir spektaklių režisierės Kristinos Gudonytės naujos kino juostos kūrimą finansavo Krašto apsaugos ministerija. Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius perdavė švietimo ir mokslo ministrui Algirdui Monkevičiui beveik tūkstantį šio vaidybinio filmo kopijų, kurios Lietuvos mokyklose bus platinamos kaip mokymo priemonė. Beveik pusvalandžio trukmės videofilme mokyklinio amžiaus vaikams labai linksmai, paprastai ir patraukliai aiškinama, kas yra

Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacija (NATO), kokios šalys jai priklauso, kokiais principais grįstas valstybių narių bendradarbiavimas, kodėl Lietuvai yra naudinga tapti šios organizacijos nare. Visą informaciją pateikia patys vaikai. K. Gudonytės filmas finansuotas, atsižvelgus į žinomų menininkų ir psichologų rekomendacijas. Pasak Vilniaus universiteto Klinikinės ir socialinės psichologijos katedros docentės dr. Rasos Bieliauskaitės, filmo scenarijus atitinka šio amžiaus vaikų psichologines ypatybes, autorė jame sėkmingai pritaiko NATO savitarpio pagalbos principą, lygindama jį su kasdieniu vaikų gyvenimu. Pagrindinius suaugusiųjų vaidmenis filme atliko garsūs aktoriai Regimantas Adomaitis ir Saulius Balandis. Filme panaudotos kompiuterinės grafikos ir animacijos autorius – Artūras Bukauskas, muziką videofilmui sukūrė kompozitorius Laimis Vilkončius. Filme skambančią dainą atliko dainininkė Judita Leitaite.

Elta

Lietuvos Susisiekimo ministerija išleido pašto ženklą, skirtą Nepriklausomos Lietuvos patriotui, LR II Seimo nariui, Eltos ikūrėjui, Lietuvos savanoriui, profesoriui, aktyviam kovotojui išeivijoje už

Lietuvos laisvę sovietinės okupacijos metais Juozui Eretui atminti. Pašto ženklą piešė dailininkė Aušrelė Ratkevičienė, jo nominali vertė – 1,3 Lt. Šį pašto ženklą pusės milijono tiražu spausdino Budapešto vertybinių popierių spaustuvė. Pašto ženklas Lietuvos patriotui J. Eretui išleidžiamas ypač aktyviai veikiant Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai. Kaip prisiminė Bendruomenės valdybos vicepirmininkas Algis Rugienius, organizacinis pašto išleidimo darbas užtruko ne vienerius metus. Tačiau įdėtas triušas nenuėjo veltui – Lietuvos patriotas, šviesuolis J. Eretas bus dar plačiau žinomas visame pasaulyje.

XXI amžius

Vyriausybės spaudos tarnyba paskelbė, kad gegužės mėnesį numatoma surengti referendumą dėl Lietuvos narystės Europos sąjungoje. Pasak užsienio reikalų ministro Antano Valionio, referendumas gali būti surengtas 2003 m. gegužės 11 d. Ministras sakė, kad tokia data pasirinkta neatsitiktinai, nes referendumas turėtų vykti tarp stojimo sutarties pasirašymo Atėnuose 2003 m. balandžio mėnesį ir jos ratifikavimo Lietuvos Seime. Tuo tarpu Estijoje tokį referendumą planuojama surengti rugsėjo mėnesį.

Elta

Prezidentas Valdas Adamkus ir Alma Adamkienė 2002 m. balandžio 15 d. aplankė Kretingą ir viešėjo Pranciškonų gimnazijoje. Nuotraukoje (antra iš dešinės) Alma Adamkienė, šalia jos – gimnazijos direktorė Asta Radikienė.

Nepriklausomybės troškimas laimėjo

Nepriklausomybės atstatymo aktas, paskelbtas, prieš 85 metus. Sakytum, tai senas ir tolimas reikalas, nuėjęs į istoriją. Taip, jis yra nuėjęs į istoriją, į pačius dramatiškiausius istorijos lapus. Bet iš ten jis tebespinduliuoja į mūsų jausmus, mintis ir pasiryžimus. Ir ne tik mūsų. Jei išėivijos lietuvių dėka JAV gubernatoriai skelbė proklamacijas, Kongreso nariai sakė kalbas, Kongresas priėmė rezolucijas, tai reiškia, kad anas aktas nėra praeityje miręs. Ne, jis tebegyvas ir iš ten jis tebeveikia dabartį net tarptautiniu plotu. Svarbiausias to fakto įrodymas – 2002 m. pabaigoje Lietuvos pakvietimas į NATO ir į Europos Sąjungą.

Nepriklausomybės akto signatarai buvo įvairaus amžiaus – tarp 25 ir 67 metų, visokių profesijų. Netgi brendę nevienodame kultūriniame klimato – dalis „rytų“, dalis „vakarų“. Bet jie surado tarp savęs vienybę. Nelengvai, bet surado.

Nelengvai, nes tada, kaip ir visais laikais, skirtingi charakteriai skirtingai reagavo į sutinkamas kliūtis. Kai Lietuvos Taryba 1917 m. sutiko Lietuvą okupavusios Vokietijos reikalavimą, kad Taryba susietų Lietuvą tam tikrais ryšiais su Vokietija, dalis susvyravo. Susvyravo ir leidosi į kompromisus: tegul mažiau negu pilna nepriklausomybė, bet vis dėlto arti nepriklausomybės. Ir tokių Taryboje buvo dauguma. Netgi pirmininkas. Šios dienos žodžiu, sakytume, kad tai buvo pragmatikai: šį tą duoti, kad šį tą gautum. Kita dalis, Tarybos mažuma, nesileido į nuolaidas, laikėsi tiesios principingos linijos – už aiškią nepriklausomybę. Pasipriešinimą daugumos nuolaidoms keturių mažuma sudramatino, pasitraukdama iš Tarybos. Grįžo tada, kai dauguma grįžo prie jų nusistatymo, kuriuo ir buvo grįstas 1918 m. Vasario 16 d. Nepriklausomybės aktas.

Sakytume, tai buvo mažumos „diktatūra“. Bet taip dažnai esti – aiški ir kietai ginama linija, nors ir mažumos atstovaujama, laimi daugumą. Ir dėl to Nepriklausomybės aktas buvo visų vieningai pasirašytas.

Vienybę išlaikyti padėjo Tarybos narių nusimanymas, kad Taryba nėra visa išmananti, nei visagalinti. Ji ieškojo ryšio su lietuviais už Lietuvos ribų. Pasisekė 1916 m. ir 1917 m. susitikti Šveicarijoje su lietuvių veikėjais iš vakarų Europos, Amerikos, net su lietuviais iš Rusijos. Ir jau 1916 m. konferencijoje vieningai buvo prieitas nusistatymas – siekti nepriklausomybės.

Tiesa, šalia Tarybos ir šalia konferencijos buvo tokių, kurie atmetė nepriklausomybę, reikalaudami dėl Lietuvos likimo atsiklausti Rusijos liaudies valios. Buvo tokių, kurie tuo keliu pasuko. Ir Kapsuko-Mickevičiaus, Aleksos Angariečio likimas rodo ano kelio finalą – jie virto Rusijos įrankiais lietuvių tautai įlieti į rusų tautą.

Signatarai buvo ne atsitiktinai iš fabričių, ūkių, raštinių, parapijų, redakcijų surankioti žmonės šiam konkrečiam raštui pasirašyti. Šalia savo profesijos visi jie seniai dirbo visuomenės reikalams. Vieni organizavo politines grupes, kiti ūkines pajėgas, kiti švietimą, kiti kovojo dėl kalbos bažnyčiose. Ilgi metai dar prieš aktą juos treniravo būti sąmoningais patriotais, rizikuoti, eiti prieš srovę, pūsti prieš vėją. Daugelis net ir profesiją buvo pasirinkę tokią, kuri leistų jiems išlikti Lietuvoje, nors tos profesijos nemėgo ir nepraktikavo, atsidėdami visuomenei, keldami visuomenės sąmonę iki jos naujo laipsnio – valstybinės sąmonės. *Nepriklausomybės troškimas laimėjo!*

SKELBIAMI RINKIMAI Į JAV LB XVII-ąją TARYBĄ

Pranešama, kad rinkimai į JAV Lietuvių Bendruomenės XVII-ąją tarybą vyks 2003 m. gegužės 3 – 4 ir 10 – 11 dienomis. Paskirsčius JAV į rinkimines apygardas, lygiu, tiesioginiu ir slaptu balsavimu LB apylinkėse trejiems metams bus renkama 60 tarybos narių. Kandidatų į tarybą gali būti kiekvienas šiame krašte gyvenantis lietuvis, ne jaunesnis kaip 18 metų, registruotas LB apylinkėje.

JAV LB XVII-sios tarybos Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) yra sudaryta iš Philadelphijos miesto artumoje gyvenančių asmenų. VRK vadovauti yra pakviesta visuomenininkė Dalia Jakienė, Lietuvių Fondo Philadelphijoje įgaliotinė, „Bendruomenės Balso“ radijo programos kolektyvo redaktorė, lietuvių skaučių darbuotoja. Su ja VRK darbuotis kvietimą jau priėmė dr. Daumantas Matulis, Milda Mikučiauskienė, Vidmantas Rukšys ir Ieva Vozbutaitė. VRK sąstatas sudarytas siekiant būti atstovaujamos ne vien amžiumi įvairiom kartom, bet ir skirtingom į JAV emigracinėm bangom. VRK rūpinsis rinkimų taisyklių skelbimu, sėkmingu ir tvarkingu rinkimų pravedimu. VRK adresas: JAV LB VRK, 528 Lexington Lane, Norristown, PA 19403.

Sudarydama VRK, JAV LB Krašto valdyba pageidavo, kad (1) rinkimai būtų plačiai skelbiami; (2) kuo daugiau asmenų būtų išstatomi kandidatais į JAV LB tarybą; (3) sąlygos būtų sudaromos kandidatuoti įvairaus amžiaus bei skirtingų emigracinių bangų asmenims; (4) šalia balsavimo rinkimų būstinėje ir reguliariu paštu, VRK (nepažeidžiant rinkiminių nuostatų bei rinkimų slaptumo), sudarytų sąlygas balsuoti ir elektroniniu paštu.

Kreipiamės į lietuvišką žiniasklaidą (spaudos ir radijo darbuotojus) su prašymu teikti dėmesį plačiu visuomeniniu pagrindu pravedamiems rinkimams į JAV LB Tarybą.

JAV LB Krašto valdyba

Prieš 85 metus 20 vyrų pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės aktą

(atkelta iš 1 psl.)

vijoje. Kauno gimnazijoje 1911 m. vienas iš ateitininkų organizacijos steigėjų, pirmojo karo metu Panevėžy gimnazijos mokytojas. Nuo 1919 m. Lietuvos delegacijos Anglijoje patarėjas. 1920 m. taikos su sovietais delegacijos sekretorius, Steigiamojo seimo narys, švietimo ministeris. Nuo 1922 m. atstovas prie Šv. Sosto, atstovas JAV, Latvijai, Anglijai. Nuo 1939 m. ministerio pirmininko pavaduotojas, vyriausybės įgaliotinis Vilniuje, dalyvavo 1940 m. derybose Maskvoje dėl Sovietų ultimatumo, 1940 m. deportuotas. Likimas nežinomas. Aktą pasirašė būdamas 25 metų.

Pranas Dovydaitis – kilęs iš Višakio Rūdos, Marijampolės apskr. Nuo 1911 m. kartu su kun. A. Dambrausku išleido „Ateitį“ ir tapo pirmuoju ateitininkų ideologu. Nuo 1913 m. „Vilties“ redaktorius vietoje A. Smetonos. Vokiečių pirmos okupacijos metu direktorius Kaune Saulės gimnazijoje, kuri 1919 m. buvo suvalstybinta ir gavo „Aušros“ vardą. 1919 m. ministras pirmininkas. Pasitraukęs nuo politikos, atsidėjo universitetui, žurnalams redaguoti ir veikti jaunimo bei darbininkų tarpe. 1925 m. išrinktas pirmu ateitininkų vadu, nuo 1934 m. Krikščionių Darbininkų sąjungos pirmininkas. Už veikimą tarp ateitininkų ir pavasarininkų 1932 m. kalintas, atleistas iš profesorių. 1941 m. su šeima bolševikų deportuotas. Aktą pasirašė būdamas 32 metų. Mirė Sibire.

Steponas Kairys – kilęs iš Kurklių vls., Ukmergės apskr. Inžineriją-technologiją baigė Petrapilio institute. Nuo 1911 m. apsigyveno Vilniuje, dirbo savivaldybėje. Priklausė socialdemokratų partijai. 1917 m. dalyvavo Berno konferencijoje. Lietuvos taryboje atmetė nuolaidas vokiečiams ir dėl to laikinai buvo pasitraukęs iš tarybos kartu su Biržiška, Narutavičiumi ir Vileišiu. Pirmose vyriausybėse ministeris ir visuose seimuose narys, 1926 m. seimo vicepirmininkas. Antros vokiečių okupacijos metu – pirmas VLIKo pirmininkas. Aktą pasirašė eidamas 40 metų, mirė JAV 1964 m. – 46 metai po akto.

Petras Kilmas gimė 1891 m. vasario 23 d. Kušliškių km., Marijampolės apskr. Baigęs Marijampolės gimnaziją, Maskvos universitete studijavo teisę. Gimnazijoje ir universitete įsitraukė į žurnalistiką ir politinę veiklą. Buvo Vilniaus konferencijai šaukti organizacinio komiteto narys, aktyvus Lietuvos Tarybos narys. Pradėjęs leisti „Lietuvos aidą“, buvo jo faktinis redaktorius. Išleido daugelį knygų ne tik lietuvių, bet ir kitomis kalbomis. Nuo 1918 m. pradėjo dirbti užsienio reikalų ministerijoje iki II pasaulinio karo. Kaip įgaliotasis ministras, atstovavo Lietuvai Italijoje, Prancūzijoje, Belgijoje, Ispanijoje, Portugalijoje. 1942 m. vokiečių nacių okupacinė vyriausybė Prancūzijoje jį suėmė ir kalino. Grįžęs Lietuvon antrosios bolševikų okupacijos metu, 1944 m. buvo išvežtas į Sibirą, kur išbuvo 10 metų. Mirė Kaune 1969 m. sausio 16 d.

Donatas Malinauskas gimė 1869 m. vasario 23 d. Krėslaukyje, Latgaloje. Visuomenės veikėjas, Valstybės

Tarybos narys. Mokėsi Vilniuje, Minske, Galicijoje ir Čekijoje. Dalyvavo keliuose komitetuose ginant lietuvių kalbą Vilniaus bažnyčiose. 1917 m. Vilniaus konferencijos išrinktas Valstybės Tarybos nariu. Juo išbuvo iki Steigiamojo seimo. Bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje. 1941 m. birželio 14 d. iš Alvito bolševikų išvežtas į Sibirą.

Vladas Mironas gimė 1880 m. birželio 22 d. Paneemunio vls., Rokiškio apskr. Kunigas, visuomenės veikėjas, politikas. Baigęs Vilniaus kunigų seminariją, 1901 m. pasiūstas į Petrapilio dvasinę akademiją. Ėjo įvairias pastoracijos pareigas, buvo vyr. kariuomenės kapelionu, 1938–39 m. vienerius metus buvo ministeriu pirmininku. 1940 m. bolševikams okupavus Lietuvą, suimtas, bet 1941 m. partizanų išlaisvintas. Į lietuvišką veiklą įsijungė jau Mintaujos gimnazijoje. Eidamas dekanų pareigas Vilniaus krašte, ypač pasireiškė lietuvių teisių gynime. 1917 m. Vilniaus konferencijoje išrinktas į Lietuvos Tarybą ir buvo vicepirmininkas. Taryboje atstovavo viltininkų-pažangiųjų kryptį. Nepriklausomoje Lietuvoje priklausė tautos pažangos partijai ir 1926 m. išrinktas į III seimą tautininkų sąrašė. 1947 m. ištremtas į Sibirą, 1954 m. mirė Vladimire.

Stanislovas Narutavičius gimė 1862 m. rugsėjo 2 d. Alsėdžių vls., Telšių apskr. Mokėsi Liepojos gimnazijoje. Petrapilio universitete baigė teisių fakultetą. Nepriklausomoje Lietuvoje gyveno savo ūkyje ir dalyvavo ūkinėse organizacijose bei savivaldybės veikloje – ilgametis Telšių apskr. tarybos narys. Mirė 1932 m. Kaune.

Alfonsas Petrulis – iš Vabalninko vls., Biržų apskr., kunigas, baigęs seminariją Vilniuje ir akademiją Petrapily. Vikaraudamas Vilniaus vyskupijoje, kovojo dėl lietuvių kalbos teisių bažnyčiose, steigė lietuviškas mokyklas. 1916 m. dalyvavo Loanos konferencijoje, taip pat delegacijoje pas nuncijų Munchene, kad Vilniui būtų paskirtas lietuvių vyskupas. Aktą pasirašė, eidamas 45 metus. Mirė Musninkuose, 10 metų po akto.

Jonas Smilgevičius – iš Alsėdžių vls. Telšių apskr. Ekonomiką studijavo Karaliaučiuje ir Berlyne. Nepriklausomoje Lietuvoje organizavo ūkines bendroves, savo dvarą pavertė pavyzdiniu ūkiu. Aktą pasirašė būdamas 48 metų. Mirė Kaune 1942 m. – 24 metai po akto.

Justinas Staugaitis – kilęs iš Šakių, kunigavęs Varšuvoje, Lomžoje, nuo 1905 m. Marijampolėje. Nuo 1909 m. Seinuose leido „Vadovą“, 1917 m. dalyvavo Berno konferencijoje. Nepriklausomoje Lietuvoje seimų atstovas, seimo pirmininkas. Nuo 1926 m. Telšių vyskupas. Aktą pasirašė eidamas 52 metus. Mirė Telšiuose 1943 m. – 25 metai po akto.

Antanas Smetona – iš Taujėnų vls., Ukmergės apskr. Baigė teisę Petrapilio un-te. 1904 m. dalyvavo Vilniaus seimo prezidiume kaip demokratų partijos atstovas. Dirbo „Vilniaus žinių“ redakcijoje, redagavo „Lietuvos ūkininką“. Įsteigė su kun. J. Tumu „Viltį“, nuo 1914 m. leido „Vairą“, 1916 m. pirmininkavo Loanos konferencijoje.

Vilniuje namas, kuriame buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė

Kaip Lietuvos Tarybos pirmininkas, buvo vienas iš daugumos, kuri ieškojo kompromisų su vokiečiais. Tarybos išrinktas pirmu prezidentu. Akta pasirašė eidamas 44 metus. Mirė Clevelande 1944 m., 26 metai po akto.

Aleksandras Stulginskis – iš Kaltinėtų vls. Tauragės apskr. Agronomas, mokslus baigęs Halles institute. 1916 m. ėmė leisti „Ūkininką“. Vienas iš krikščionių demokratų partijos steigėjų ir 1917 m. centro komiteto pirmininkas. Pradedant nuo pirmosios, eilėje vyriausybės ministeris, Steigiamojo seimo narys, nuo 1920 iki 1926 m. prezidentas. 1941 m. deportuotas į Sibirą, iš kurio grąžintas 1956 m. Akta pasirašė turėdamas 33 metus.

Jurgis Šaulys – iš Švėkšnos vls., Tauragės apskr. Ekonominis mokslus baigė Berne. Nuo 1912 m. dirbo Vilniaus žemės banke, o 1914 m. „Vilniaus žinių“ redakcijoje, taip pat „Lietuvos aidą“ redakcijos narys. Lietuvos Tarybos generalinis sekretorius ir pirmasis vicepirmininkas. Nepriklausomoje Lietuvoje diplomatas – Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Vatikane, Lenkijoje. Bibliofilas, jo biblioteką supirko Philadelphiaus universitetas. Akta pasirašė, eidamas 39 metus. Mirė Šveicarijoje 1948 m. – 30 metų po akto.

Kazimieras Šaulys – kilęs iš Švėkšnos vls. Tauragės apskr. Kunigas, vėliau prelatas, baigęs Kauno seminariją ir Petrapilio akademią, profesorius Kaune, vyskupo kancleris, gen. vikaras. Veikė labdaros ir švietimo organizacijose. 1904 m. Vilniaus seime kaip teisininkas dalyvavo redakcinėje komisijoje. Steigiamojo seimo narys, krikščionių demokratų centro komiteto narys. Akta pasirašė būdamas 46 metų. Mirė Lugane, Šveicarijoje 1964 m. – 46 metai po akto.

Jokūbas Šernas – kilęs iš Nemunėlio-Radviliškio vls., Biržų apskr. Teisės mokslus baigė Petrapily. Nuo

1914 m. „Lietuvos žinių“ redaktorius. Pirmose vyriausybėse ministras, daugiausia rūpinosi savivaldybių organizavimu. Pramonės banko direktorius, veiklus protestantų bažnytiniam gyvenimui. Akta pasirašė eidamas 30 metus. Mirė Kaune 1926 m. – 8 metai po akto.

Jonas Vailokaitis – kilęs iš Sintautų vls., Šakių apskr. Baigęs Petrapilio pramonės institutą, 1914 m. kartu su broliu kun. Juozu suorganizavo brolių Vailokaičių banką. Vokiečių okupacijos metu buvo kalintas. Po pirmo pasaulinio karo su broliu suorganizavo Ūkio banką, akcinę bendrovę „Maistas“, pastatė mėsos fabriką su skerdyklom. Įsteigė „Metalų“ akcinę bendrovę, Palemono plytinę. Akta pasirašė eidamas 32 metus. Mirė Blankenburge, Vokietijoje, 1944 m. – 26 metai po akto.

Jonas Vileišis – kilęs iš Pasvalio vls., Biržų apskr. Teisės mokslus baigė Petrapily. 1904 m. leido „Lietuvos ūkininką“. Nepriklausomoje Lietuvoje vidaus reikalų, finansų ministras, vadovavo delegacijai Amerikoje siekiant Lietuvos pripažinimo. Vienas iš valstiečių liaudininkų vadų, Kauno burmistras. Akta pasirašė eidamas 46 metus. Mirė Kaune 1942 m. – 34 metai po akto.

Waterbury, CT

Bendruomenės Kūčios

Waterburio mieste gyvena 100,000 gyventojų. Prieš kokius dvidešimt metų kas šeštas gyventojas buvo lietuvis. Tai buvo pati didžiausia lietuvių kolonija šioje valstijoje. Šv. Juozapo bažnyčia lietuvių pripildydavo pilną. Lituanistinę mokyklą lankė 100 ar daugiau lietuvių vaikų, veikė du sporto klubai. Su metais vaikai išaugo, paliko tėvų namus, daug senųjų lietuvių iškeliavo į amžinybę. Bet šioje lietuvių bendruomenėje tvirtai laikomasi senųjų tradicijų. Todėl Waterbury jau daug metų rengiamos bendruomenės kūčios. Į jas suvažiuoja iš visų Connecticuto telkinių. Šiais metais jose dalyvavo apie 100 žmonių.

Kūčios prasidėjo evangelijos skaitymu. Jau dešimt metų iš eilės ją skaito Linas Balsys – Waterburio Lietuvos Vyčių skyr. prezidentas, aktyvus LB apylinkės valdybos narys. Kun. Pranciškus Karvelis palaimino kūčių stalą, kuris buvo paruoštas pagal visus tradicinius papročius.

Kalėdines giesmes giedoję Šv. Juozapo bažnyčios choristai, vadovaujami Antano Paliulio. Jų būryje matėsi Elžbieta ir Juozapas Liudžiai. Juozas – New Britain LB apylinkės pirmininkas, pastovus įvairių telkinių dalyvis.

Kūčių vakaro metu galėjai sutikti ir trečiabangininkų, kurie vis daugiau įsitraukia į LB veiklą. Prieš pusę metų iš Šiaulių atvykusi D. ir E. Irmantų šeima kiek galėdama prisideda prie renginių, o sūnus Edvinas – Connecticuto Lietuvių Sporto klubo narys yra daug žadantis krepšininkas. Vakarienių metu buvo išspręstas labai svarbus sportininkus liečiantis klausimas. Waterburio lietuvių veikėjas Peter Verseckas ir Linas Balsys vedė pokalbį dėl salės naudojimo krepšinio treniruotėms su vietiniu klebonu ir sulaukė teigiamo atsakymo.

Kūčių vakarienių dalyviai dėkoja Waterburio LB apylinkei už tokį prasmingą vakarą. S. Šimkuvienė

Literatūros popietėje su rašytoja

ALE RŪTA

Gruodžio 1 d. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko literatūros popietė su rašytoja Ale Rūta. Tai trisdešimt septintoji šventė LS Lietuvių fronto bičiulių literatūros vakarų-popiečių tradicijoje. Rašytoją-laureatę, 29-erių knygų autorę losangeliečiai gausiu dalyvavimu deramai pagerbė. Skaitovai – S. Pautienienė, Ema Dovydaitytė ir Juozas Pupius perdavė ištraukas iš jos romanų, poetinės kūrybos pavyzdžius pateikė aktorius-režisierius Algimantas Žemaitaitis su dukra Daina ir sūnumi Sauliu. Amerikoje populiarius ir Lietuvoje žinomas vyrų kvartetas – E. Jarašiūnas, B. Seliukas, A. Polikaitis ir R. Dabšys – akompanuojant komp. R. Apeikytei, atliko B. Budriūno, žodžiai Alės Rūtos, „Šauksmas“ ir S. Sodeikos „Šiaurės pašvaistė“, žodžiai Bern. Brazdžionio. Pati rašytoja, į popietę atėjusi su nauja anksti žuvusiam sūnui skirta poetinių apmąstymų knyga „Tyloj kalbėsi“, savo žodį skyrė neseniai mirusiam kolegai ir asmeniniam bičiuliui poetui Bernardui Brazdžioniui. Kūrybingą maldą sukalbėjo parapijos administratorius kun. Stanislovas Anušis, programą pravedė Violeta Gedgaudienė.

Apie rašytoją Alę Rūtą žodį pasakė poetas ir žurnalistas **Karolis Milkovaitis**. jk

Žemiau spausdiname jo kalbą, pasakytą popietės metu.

* * *

Sakoma, kad sunku kalbėti apie mažai žinomą žmogų, gi pasižymėjusio žmogaus nuopelnai patys už save kalba. Apie tokią iškilią asmenybę man malonu čia kelis žodžius tarti. Ta asmenybė yra tautai gerai žinoma nusipelnusi rašytoja laureatė p. Alė Rūta. Tik galiuos, kad dėl laiko ribotumo negalėsiu pasakyti visko, ką norėčiau.

Jei sutikto tautiečio paklaustumėm, kas yra Alė Rūta, dažnai gautumėm trumpą atsakymą – Alė Rūta yra rašytoja. Taip. Bet jos atveju tai būtų nevisai tikslinga, nes kaip ne kiekvienos knygos tarp viršelių surašytas turinys yra vertas literatūrinio kūrinio vardo, taip ir knygas rašančiųjų literatūriniai sugebėjimai nėra vienodo lygio.

Rašytojus galima suskirstyti į tris pajėgumo kategorijas: į rašeivas, kurie galvoja, kad yra rašytojai, į rašytojo vardo vertus literatus ir į rašytojus didžiūnus – literatūros kūrėjus, kokia yra Alė Rūta.

Alė Rūta turi tą neįkainojamą Dievo dovaną, sakyčiau, pašaukimą literatūrinei kūrybai. Tikrieji rašytojai

Literatūros popietėje rašytoja Alė Rūta-Arbiene ir jos vyras architektas Edmundas Arbas

kūrėjai (kurių yra nedaug) turi savy tą kūrybinę versmę, iš kurios mintys veržiasi ir liejasi ant knygos puslapių. Kitais žodžiais, jie kuria sielos jausmų, vaizduotės bei išminties įtaigauti. Jie, kaip geri aktoriai, patys įsijaučia ir vaizduotėje išgyvena savo kuriamų veikėjų polėkius prieš paskleisdami juos ant popieriaus. Čia galėčiau panaudoti mūsų tautos didžiojo poeto Bernardo Brazdžionio posakį. Pagirtas jis kartais mėgdavo atsakyti: „Aš esu tik arfa, kurios stygas paliečia Dievo pirštai.“ Ir Alės Rūtos kūrybinės sielos stygas tikriausiai paliečia Dievo pirštai. Todėl jos kūriniai nemiršta „menkaverčio kūrinio mirtimi“ tik išėję iš spaustuvės, bet dažnai net premijuojami. Alės Rūtos vieta tautos literatūros didžiūnų sąrašė yra kur nors tarp Vinco Krėvės Mickevičiaus ir Tumo-Vaižganto bei Mariaus Katiliškio ir Jurgio Jankaus. Istorija nustatys jos tikrą vietą, nes, manau, neklystu sakydamas, kad jos kūrybinio darbo dienos dar nepraėjo. Anot Maironio, juk nebeužvenksi upės bėgimo...

Koks gi yra Alės Rūtos įnašas į tautos literatūros lobyną?

Ši išsimokslinusi gražiosios Aukštaitijos duktė iš viso iki šiol yra sukūrusi net 30 įvairaus žanro kūrinių, kurių net septyni buvo apdovanoti premijomis. Nors Alė Rūta pagrįde yra romanistė, bet ir periodikoje ji yra spausdinusi apsakymų ir publicistinių straipsnių; ji taip pat yra dramaturgė, poetė, vertėja. Tai yra didžiulis įnašas į tautos kultūros lobyną. Štai kokių, sakyčiau, neribotų literatūrinių gabumų yra mūsų Alė Rūta.

Lietuvių Enciklopedijoje buv. Lietuvių Rašytojų draugijos pirmininko Benedikto Babrausko plunksna Alės Rūtos kūrybą įvertino šiais žodžiais: „Alės Rūtos veikalo kompozicija yra tiksliai suplanuota. Gražiai vaizduojama

gamta, rytų aukštaičių gyvenimas, ūkio darbai; atlaidų, gegužinių, laidotuvių tarpai sudaro puikų Lietuvos papročių vainiką". Ta Babrausko nuomonė buvo pareikšta, kada enciklopedija buvo tik ruošiamą spaudai, seniai. Dabar Alė Rūta yra daugiau subrendusi kūrėja, ką patyrė ir pernai, kai šioje salėje buvo jai įteikta Lietuvių Rašytojų d-jos premija už romaną "Vargingos tėvynės vaikai".

Jei kas paklaustų, kas m u m s yra Alė Rūta, aš atsakydamas turėčiau pasinaudoti šiuo pavyzdžiu:

Aukštas Austro Vengrijos valdovo-imperatoriaus Pranciškaus Juozapo patikėtinis, sužinojęs, kad valdovas rengiasi pagerbti valsų ir operėčių kūrėją kompozitorių Johann Straussą, mėgino imperatorių perkalbėti ir siūlė vietoj Strausso pakelti vieną pasižymėjusį pulkininką į generolus. Imperatorius atsakė: "Ne. Generolų aš galiu turėti kiek noriu, o Straussą aš turiu tik vieną."

Malonūs šio sambūrio dalyviai, Alė Rūtą mes taip pat turime tik vieną! Jai priklauso tautos pagarba ir padėka! O mes, losangeliečiai, turime brangenybę savo

tarpe. Todėl mes ne tik vertiname, gerbiame ir mylime ją, bet, mieloji p. Alė Rūta, mes didžiujamės Tavimi!

Alės Rūtos knygos: eilėraščiai *Be tavęs*, apysaka *Duktė*, novelės *Likimo keliu*, eiliuotas vaidinimas vaikams *Nunešk, upeli, žąsų vargus*, romanas *Trumpa diena*, romanas *Žvaigždė viršum girios*, romanas *Į saulėtekį*, romanas *Priesaika*, romanas *Broliai*, romanas *Moti-*

tinios rankos, eiliuota pasaka vaikams *Pakrūmė*, romanas *Kelias į kairę*, eilėraščiai *Gyvenimo lašai*, apysaka *Žemės šauksmas*, novelės *Po angelų sparnais*, apysaka *Prisikėlimas*, novelės *Laiškas jaunystei*, kelionės į Lietuvą aprašymas *Tarp ilgesio ir tėviškės*, novelės *Margu rašto keliu*, eilėraščiai *Diena šviesi*, eilėraščiai vaikams *Sniego senis*, novelės *Mėlynojo karvelėlio šviesa*, romanas *Pirmieji svetur*, romanas *Skeveldros*, romanas *Daigynas*, romanas *Skamba tolimoj*, romanas-vertimas *Ponia Bovary*, romanas *Vargingos tėvynės vaikai*, eilėraščiai *Tyloj kalbėsi*.

37^{toji} LITERATŪROS POPIETĖ SU ALE RŪTA

2002 m. gruodžio mėn. 1 d.
Šv. Kazimiero Parapijos Salėje
Sekmadienį
Pradžia - 12:15 val.

Rūta Lietuvių Prozos Biūro Los Angeles Sambūris

Amerikos Lietuvių Taryba kviečia į Baltijos Saugumo konferenciją Washington

Amerikos Lietuvių Taryba praneša, kad Baltijos Saugumo NATO konferencija vyks. **2003 m. kovo 6 – 8 dienomis** Washington, DC.

Konferencijoje bus aptariami NATO plėtros eiga, NATO viršūnių susitikimo Prahoje išvados ir politinė veikla šiais klausimais. Dalyviams bus pateiktos oficialios informacijos apie saugumo erdvės vystymąsi, naują grėsmę ir iššūkius Euroatlantinėje aplinkoje ir NATO svarba juos sprendžiant.

Konferencija prasidės ketvirtadienį, kovo 6 d. Verslo ir ekonomikos forumu. Kovo 7 d. bus pasimatymai JAV Kongrese, Valstybės departamente bei administracijoje. Kovo 8 d., vyks Konferencijos pagrindinė programa (su pietums ir vakariene).

Kaip ir ankstesnėse konferencijose, JAV Vyriausybės, teisėsaugos ir nevyriausybių organizacijų atstovai, diplomatai, tarp kurių ir Baltijos šalių pareigūnai, pateiks pranešimus ir diskutuos NATO plėtros, užsienio politikos ir transatlantinio saugumo klausimus.

Konferencijos paruošimo detalėmis rūpinasi ALTo išlaikomas Jungtinių pabaltiečių komitetas (JBANC). JBANC valdybą sudaro Amerikos Lietuvių Taryba, Amerikos Estų taryba ir Amerikos Latvių sąjunga. JBANC yra šių trijų organizacijų bendra agentūra ir yra įgaliota joms atstovauti bei telkti ir skleisti objektyvią informaciją apie tarptautinius santykius, diplomatinis ryšius ir užsienio reikalų politiką. Ši agentūra taip pat siekia palengvinti ir paskatinti atvirą diskusiją apie saugumą Euroatlantinėje erdvėje.

Pagrindinė konferencijos vieta *Washington Marriott Hotel, 22 Street, NW*. Kambarius viešbutyje galite užsisakyti tel.: (1-800) 228-9290 (vieno/dviejų vietų kambariai konferencijos dalyviams \$119 nakčiai) arba internetu: www.Marriott.com

Smulkiau apie konferencijos programą, dalyvavimą ir paramą galite sužinoti kreipiantis į ALTo būstinę: Lithuanian American Council, 6500 S Pulaski, Chicago, IL 60629; tel.: (773) 735-6677; faksas: (773) 735-3946; e-paštas: ALTcenter@aol.com arba susisiekiant su JBANC atstovu Washington Simonu Girdzijausku, tel.: (301) 340-1954, faksas: (301) 309-1406; e-paštas: jbanc@jbanc.org

Saulius V. Kuprys

Mieli skaitytojai,
NUOŠIRDŽIAI PRAŠOME
prisiųskite savo auką už 2002 ir 2003 metus.

Nežiūrint, kokio dydžio, svarbu, kad:

- remiate mūsų spaudą
 - įvertinate mūsų pastangas ir
 - norite "Darbininką" gauti 2003 metais
- "DARBININKO" Administracija

(pradžia 2002 m. nr. 2)

Kartą prie izoliuotų bloko vartų sutikau pažįstamą kunigą, kuris buvo ano bloko raštininkas. Klausiu apie padėtį bloke. Išsikalbėjome... Be kitko, jis man papasakojo tokį epizodą: "Bloką atkeltas, norėjau susipažinti su padėtimi. Apėjau kambarį, apžiūrėjau visus kampus. Nešvara didžiausia. Dirbome visą dieną, kol šiek tiek apsišvarinome. Miegamajame kambaryje buvo baisi smarvė. Liečiau ir ten, kiek galima, apšvarinti. Užlipau į trečią lovų aukštą, kad pamatyčiau, kas ten dedasi. Gi žiūriu, kad ten guli jau ištinės ir pašėliškai dvokiantis lavonas. Pašaukiau greta jo gulintį ir paklausiau, dėl ko jie neištraukia jo iš lovų ir nepraneša kambario seniūnui. Vienas iš kaimynų aiškina: "Jei mes pranešime, kad mūsų draugas mirė, tai kambarin ateis vienu daviniu mažiau. Gal žinote, bičiuli, kad mieliau su lavonu miegoti, negu alkį kęsti. Nepranešėme, nes norėjome šio "draugo" davinį suvalgyti..."

Iš tikrųjų, baisus dalykas.

Paskutinės nelaisvės dienos

Su didžiausiu godumu gaudėme kiekvieną žinią iš fronto. Iš vienos pusės visu smarkumu brovėsi rusai, iš kitos – prancūzai ir amerikiečiai. Laikraščius skaitėme visu uolumu. Bet, štai, vieną dieną išleidžiamas stovyklos komendanto įsakymas, kad laikraščius skaityti griežčiausiai draudžiama. "Jei bus pas ką rastas laikraštis, tas bus mirtimi baudžiamas" – taip skambėjo stovyklos komendanto įsakymas. Taip pat ir radijo pranešimų uždraudė klausytis tiems, kurie iki šiol tokią progą turėjo. Žinoma, ir po tokių uždraudimų žinių netrūko. Žinojome, ką sako Maskva, ką Londonas ir ką Berlynas kalba. Diena iš dienos laukėme laisvės aušros. Vieni laukė rusų, kiti amerikiečių.

Nuo balandžio mėnesio pusės nuolatiniai aliarmai neleido normaliai dirbti. Tiesą aliarmai mūsų nė kiek negąsdino. Nors mes jokių slėptuvių nei bunkerų neturėjome, bet "priešų" lėktuvų su išsiilgimu laukdavome.

Kiekvienas sirenų kaukimas mums buvo lyg laisvės trimų balsas. Paskutinėmis dienomis, kada vad. "tieffliegeriai" jau visur skraidė, po kiekvieno pilno aliarmo planacijose dirbusieji turėdavome bėgti į ten pat augusius serbentų krūmus (gaila tik, kad tada dar serbentų nebuvė). Ten ramiai sau sėdėdavome ir sekėdavome viršum mūsų galvų praskrendančius amerikiečių ar anglų lėktuvus. Bent kiek blogiau būdavo, kai vokiečių priešlėktuvinė artilerija pradėdavo šaudyti – jos šovinių skeveldros kaip tik mūsų rajone krisdavo. Tada nusivilkdavome švarkus, sulankstydavome juos ir užsidėdavome sau ant galvos. Nieko mes tada nebijojome, o tik džiaugiamės girdėdami bombų sprogitus ir matydami gaisro dūmus. Ar ne keistas jausmas?

Dar geriau būdavo, kada aliarmas mus pietų metu stovykloje užklupdavo. Tada visos sargybos bėgdavo į aplink visą stovyklą keliomis eilėmis nustatytus bunkerius, kad iš ten galėtų apginti mus nuo galimų "priešo" desantų, o mes tuo metu snausdavome visuose kambario kampuose. Nieko nebijojome, nes buvome įsitikinę, kad nei amerikiečiai, nei anglai mūsų stovyklos nebombarduos. Būdavo dienų, kad po pietų į darbą išeidavome tik dviem valandom, nes aliarmai neleisdavo sargyboms iš bunkerių išeiti.

Turėjome žinių, kad amerikiečiai jau nebetoli esą. Džiaugėmės. Darban norėjome eiti iki paskutinės valandos. Ne tiek to darbo geidėme, kiek tos duonos kšnelio, gabalėlio dešros, kurį dirbantieji gaudavo. Be to gryname pavasario ore buvo daug geriau, negu sausakimšai prigrūstuose barakuose, be oro, tarp parazitų. Bet mūsų norai neišsipildė. Rodos balandžio 26 d. jau nieko darbams nebeišleido. Išėjo tik kai kurios darbo grupės, bet apie 10 val. iš ryto ir tos pačios buvo atgal stovyklon suvarytos. Vėl visus apėmė baimė, kad tik neužsimanytų mūsų kur nors išvežti. Bijoti buvo ko: nuolat bombarduodavo važiuojančius traukinius, o pėšiomis eiti juo labiau bijojome, nes mes jau turėjome patyrimą, kad negalintys eiti SS šaudydavo pakeliui. Buvome baimės apimti, nes SS evakuacijai jau buvo pasiruošę: buvo išvežę geruosius civilinius drabužius, maisto atsargas, kai kurias mašinas. Tokioj baimėj gyvenome, viens kitą bauginome bei ramino. Staiga buvo duotas įsakymas visiems susirinkti savo privačius daiktus, pasiimti dubenėlį, šaukštą, antklodę ir eiti į aikštę. Dieve mano, kokia panika pakilo tada! Baimė apėmė visus. Taip baugu apleisti tą stovyklą, kur tūkstančiai jau žuvo. Bet vis tik, rodos, geriau mirti čia, kur tiek iškentėta, negu būti kur nors pakeliui nušautam ar šunų sudras-kytam.

Štai, jau ir švilpukas! Visiems įsakyta eiti stovyklos aikštėn. Na, ką daryti? Reikia eiti. Pasirinkimo juk nėra. Bet niekas neskuba. Pagaliau, su dideliu vargu bloko viršininkui pavyksta visus iš barako išvaryti. Nepriešau nė iki pusės kelio, o jau sutinku būrį grįžtančiųjų, kurie pasakojo, kad sergantieji negali eiti. Bet nemaža tokių grįžtančių atsirado. Grįžta ko ne visi... Vėl įsakymas

visiems eiti. Vieni eina, kiti nori kur slėptis. Tvarkos nėra už skatiką. SS nematyti, o blokų viršininkai patys nebežino, ką čia bedaryti. Vis tik vėl pavyksta visus iš bloko išvaryti. Susirenkam aikštėn. Sustojame blokais. Laukiame. Pagaliau išgirstame įsakymą, kad tik vokiečiai, žydai ir rusai teturi pasilikti aikštėje, o visi kiti gali grįžti į barakus. Koks džiaugsmas ton grupėn patekusiems! Bėgame tekini, net pasišokinėdami, kad tik vėl kas negrąžintų. Nepasilieka, žinoma, ir rusai. Bėga ir vokiečiai. Vėl tuščia aikštė.

Lagerio viršininkas Rubertas sušaukia visus blokų viršininkus ir raštininkus. Liepia jiems surašyti visus rusus, žydus ir vokiečius ir juos vakare pristatyti aikštėn. Raštininkai dirba visu sparčiu, o rusai bando ardyti savo trikampius, ant kurių užrašyta "R". Bet kiek sunkiau su plaukais, kurie per vidurį galvos grynai nukirpti (tokias "autostradas" ant galvų kurį laiką turėjome mes visi). Tik nuo 1942 metų tai tik rusams ir italams tebuvo taikoma).

Vakare aikštėn suvarė surašytuosius. Iš jų tarpo išrinko senus ir ligonius, kuriuos tuoj pat pasiuntė į barakus, o apie 7000 vyrų naktį išvedė iš stovyklos. Tą naktį mes ne visai ramiai miegojome, nes bijojome naujų įsakymų.

Ir iš tikrųjų, rytojaus rytą vėl mus visus suvarė aikštėn. Čia vėl ieškojo rusų, vokiečių ir žydų, o kitus paleido "namo". Bet išrinktųjų ši vakarą nebeišvedė iš lagerio, nes visi keliai jau buvo "priešo" atkirsti. Dar labiau nusiramino, kai į bloką atėjo vienas kunigas, stovyklos vertėjas, kuris mums tokį dalyką pasakojo:

"Ką tik buvau pas stovyklos komendantą. Niekam nepasakokite, ką dabar išgirsite, nes komendantas tai man vienam tepasakė ir ko griežčiausiai uždraudė kitiems pasakoti. Iš jo sužinojau, - pasakojo anas vertėjas, - kad mūsų iš stovyklos niekur nebeves. Mes visi esame perduoti Tarptautiniam Raudonajam kryžiui. Kada ta institucija perims stovyklą, tai komendantas pats nežino. Per Raudonąjį Kryžių susitarta su amerikiečiais, kad 30 km spinduliu nuo stovyklos nebus jokių karo veiksmų. To susitarimo ženklai virš komendantūros iškeliami balta vėliava. Džiaukimės, broliai, laisvė jau čia pat!"

Vos susilaikėme nešaukę iš džiaugsmo. Visų veidai spindėjo laime. Tuoj pat bėgome į stovyklos aikštę, kad patys savo akimis pamatytume baltą vėliavą. Matėme! Su džiaugsmu viens kitam kartojome iš draugo sužinotą "slaptą" žinią.

(bus daugiau)

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA, APYGARDOS IR APYLINKĖS SVEIKINA VISUOMENĘ
LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENČIŲ PROGA

Vasario 16-sios sveikinius patydimė nuosirdžiais linkėjimais, kad mūsų visų darbai lietuvių išlaisvinimui bei puoselėjimui ateityje reikštų vieną. Tęjama jie mus ne vien ryšio su savo kilmės atnaujinimui! Tėbūna jie paskatintum jungtis pozityviai veiklai, mūsų tarpusavio solidarumo stiprinimui bei išryškinimui!

Prieš 52-jus metus įkurta JAV Lietuvių Bendruomenė išelviavoje rūpestingai

- būrė ir ragino kaupti jėgas Lietuvos laisvės atkūrimui;
- skatino ir kūrė lietuvių židinius - LB apylinkes;
- steigė ir rėmė liuanistines mokyklas mūsų tautiniam išsilikimui;
- rėmė, organizavo bei derino mūsų kultūrinio paveldo pasireikškimus;

- pagal išgales, teikė paramą Lietuvai ir jos žmogui.

Lietuvai nusikračius okupacijų jungo ir 1990 metų kovo 11-ją atstačius nepriklausomą valstybę, tvirtai žengiančią demokratine keliu, JAV Lietuvių Bendruomenė ir toliau ryžtasi:

- nežūti Lietuvai ir nežūti sau, savo kilmėi, savo paveldui;
- jungti artimo meilę į savo gretas naujai atvykstančius iš Lietuvos;
- rūpintis Lietuvos valstybingumo galutinui įtvirtinimui NATO aliansę;
- išlikti išelviavoje liuanistinę švietimą ir kultūrinį paveldą puoselėjančią jėgą.

Vasario 16-sios ir Kovo 11-sios sukačių proga reikiame gilią padėką Lietuvai Bendruomenės puoselėtojams ir jos pastangų nenulstamams rėmėjams. Nuosirdžiai dėkodami, prašome Jūsų paremti tradicinali vykdoma **metinį LB-nės finansinį vajų**. Sparčiai keičiantis išelviavos liuanistikos visuomenės veidui, šiuolaikiai keičiasi Krašto valdybos uždavinių poreikiai. Daug kur savanoriško darbo pradeda nebeužtekti. Jūsų auka, skirta Bendruomenės veiklai paremti, turės stiprų poveikį JAV LB veiklos našumui, darbų apimtį, liuanistikos paveldo puoselėjimą, galimybes priminti tautos patirtis dviejų okupacijų pasekmes. **Auka taip pat įgalins JAV LB įstaigos, VIENINTELĖS atstovaujančios liuanistikos išelviavos interesus Washington, D.C. išlaikymą.**

JAV Lietuvių Bendruomenės

Krašto Valdyba

Algimantas S. Gečys

Pirmininkas

Juozas Ardy

Stasys Bačkalis, Ph.D.

Ses. Margarita Bareikaitė

Teresė Gečienė

Rimas Gedekas

Birutė Jasaitienė

Lūtas K. Jurskis

Romualdas Kriaučiūnas, Ph.D.

Ramutis M. Piliūnas

Dailė Polikaitienė

Marjė Remienė

Vidmantas Ruklys

Rimantas A. Stibys

Sigita Simkuvienė

Elena Vainienė, Ph.D.

JAV Lietuvių Bendruomenės

Apygardų ir Apylinkių Pirmininkai

BOSTONO APYGARDA

Gintaras Cepas, pirm.

Romas Jakubauskas - Worcester

Aldona Kairienė - Providence, RI

Aidas Kupčinskas - Boston

Regina Petrušienė - Cape Cod

Arūnas Žukauskas - Brockton

CONNECTICUT APYGARDA

Vytautas Aikinis, pirm.

Vytautas Aikinis - Rytinis CT

Danutė Grajauskienė - Hartford

Jonas Karosas - New Haven

Juozas Lūdvis - New Britain

Albertas Melnikas - Waterbury

Laurnas Mielavicius - Bridgeport

FLORIDOS APYGARDA

Algirdas Duda, pirm.

Dr. Roma Kildienė - Atlanta, GA

Danutė Kurauskienė - Daytona Beach

Vida Meliuvienė - St. Petersburg

Kęstutis Mikas - Palm Beach

Jonas Paikas - Pompano Beach

Roma Ramūnienė - Miami

Jurgis Savalis - Sunny Hills

MICHIGAN APYGARDA

Lūdas Rugienienė, pirm.

Saulius Anušis - Lansing

Vaidas Priestys - Detroit

Petras Treška - Grand Rapids

NEW YORK APYGARDA

Dr. Giedrė Kumpikaitė, pirm.

Laima Sienkiewicz - Manhattan

Jonas Kurca - Queens

Birutė Litvinienė - Rochester

Donatas Stančauskas - Versme

Irena Vilgailienė - Long Island

OHIO APYGARDA

Dalia Puškorienė, pirm.

Leonas L. Grinys - Cincinnati

Edmundas Pulinas - Cincinnati

Agne Gudins - Cleveland

Rimas Musteikis - Buffalo, NY

Judy Petrosas - Dayton

PIETRYČIŲ APYGARDA

Vytautas Mačiūnas, pirm.

Vladas Audėnas - Newark

Vytautas Bagdonavičius - Philadelphia

Vytautas Eringis - Baltimore

Regina Petrauskienė - Scranton

Rūta Kaivalytė-Skudienė - Washington

Julius Vaitiekis - Elizabeth

VIDURIO VAKARŲ

Birutė Vindašienė, pirm.

Vaidas Aksamitaukas - Waukegan

Jonas Astrauskas - Chicago

Prievikarių

Mindaugas Baukus - Cicero

Salomėja Daulienė - Brighton Park

Zigmas Grybinas - East St. Louis

Paulius Guobušis - Krantas

Rimantas Meškauskas - Indianapolis

Nijolė Nausėdienė - Lemont

Rėda Piūrienė - Wisconsin

Jonas Rugeis - Melrose Park

Kęstutis Tautvydas - Minnesota

Birutė Vilutienė - East Chicago

VAKARŲ APYGARDA

Angelė Nelsienė, pirm.

Elena Aginienė - Hawaii

Mindaugas Kuzminskas - Alaska

Saulius Lasauskas - San Diego

Rimvydas Mikšys - Washington

Viktoras Ralys - Los Angeles

Diane Rushing - San Francisco

Dr. Rimantas Vaitkus - Arizona

Vilius Žalaps - Oregon

AMERIKOS KRYŽKELĖS APYGARDA

Lūdas Čėsnaitis-Flores, pirm.

Danguolė Christopherson - Sioux City, IA

Danguolė Antanelytė-Hanson - Omaha, NE

Arvydas Jurskis - Denver, CO

John Knasas - Houston, TX

Kate Potterfield - Kansas City, KS

ČEKIUS PRAŠOME RAŠYTI
LITHUANIAN-AMERICAN COMMUNITY, INC.
IR AUKAS NUKREIPTI:

Lithuanian American Community, Inc.
Mr. R. Piliūnas, Treasurer
1927 West Blvd.
Racine, WI 53403

Siunčiu auką \$ _____ JAV LB veiklai ir LB Washington įstaigos išlaikymui paremti.

Pavardė, vardas _____

Adresas _____

Aukos nurašomos nuo JAV federalinių mokesčių. Tax ID # 36-3625436

Šventė Philadelphijoje, PA

Jau niekam ne naujiena girdėti apie ypač suaktyvėjusią sportinę ir kultūrinę veiklą rytų pakrantėje. Tad ir pasakutiniomis praėjusių metų dienomis, gruodžio 28 d. Philadelphijoje vyko krepšinio turnyras, pavadintas naujametiniu.

Bet pradėsiu viską iš pradžios. Kaip pasakojo šventės rengėjai, net 12 komandų buvo pareiškusios norą išbandyti tarpusavio jėgas paskutinį kartą šiais metais. Buvo įprasta aikštelėje matyti Washingtono *Vėjo*, Philadelphijos *Aro*, New Yorko *Atleto*, Bostono, Connecticuto, New Jersey krepšininkus. Bet šis turnyras susilaukė ir platesnio susidomėjimo, į jį atvyko sporto klubo *Žalgirio* vyrai net iš Chicago. Šis klubas įsikūrė neperseniausiai ir jungia visus, norinčius sportuoti, kultūringai praleisti laisvalaikį ir, aišku, tęsti gražias lietuviško krepšinio tradicijas.

Į turnyrą suvažiavo 9 komandos. Krepšinio varžybos vyko net dviejose aikštelėse. Kaip sakė JAV Krašto valdybos vicepirmininkas sporto reikalams Rimantas Gedėika, Philadelphijos lietuviai turi gerą patirtį ruošiant tokius turnyrus. O dabar darbai dar palengvėjo, kai į talką atėjo jaunimas – Lietuvos Jaunimo sąjungos (LJS) Philadelphijos skyriaus pirmininkas Daumantas Matulis su savo gausiu bendraminčių pulku. Krepšininkų komandos buvo suskirstytos į du pogrupius. Atkakli kova vyko aikštelėse. Turnyro naujokai – Chicago *Žalgirio* krepšininkai parodė tikrai puikų žaidimą, kuriam vadovavo jaunas, žaidžiantis treneris – Audrius Vasiliauskas. Visas varžovų komandas *Žalgiris* įveikė nemaža taškų persvara ir iškovojo pirmą vietą. Jiems atiteko didžiulė philadelphijiečių įsteigta varžybų taurė, kurią šventinio vakaro metu įteikė JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys. Antroje vietoje liko Bostono krepšininkai, trečioje – Connecticuto pirmoji komanda.

Pasibaigus varžyboms, šventė toliau tęsėsi Lietuvių Muzikos namuose. Į ją sugrįžo visi turnyro dalyviai, nebodami nuovargio iš po kelionių ir varžybų. Susirinko virš 250 dalyvių. Salė buvo papuošta tikrai naujametiškai – jos kampe puikavosi didžiulė puošni kalėdinė egulutė. Šventės dalyviai galėjo parodyti savo sumanumą –

vyko kaukių karnavalas. Daugelis turėjo gerą progą įsitikinti jaunimo sumanumu, ruošiant kaukių kostiumus. Kaukių buvo daug ir įvairių. Į vakaro šventę atvykęs Kalėdų senelis turėjo pasukti galvą ir prašyti kitų dalyvių pagalbos, išrenkant pačias išradingiausias, sudėtingiausias kaukes. Šventinio vakaro programą sumaniai vedė Joana Gaiželytė ir Ieva Vozbutaitė, pateikdamos įdomias, linksmas užduotis susirinkusiems. Programą pajavairino Vaiva Geležauskaitė iš Connecticuto. Ji pasiūšusi šokių nuotaikais atitinkamais kostiumais, visus sužavėjo pašokdama du šokius: hip-hop ir lampada.

Vidurnaktį, kaip ir dera šventei, įvyko naujametinė staigmena. Nuo salės lubų ant besilinksminančių šokėjų nusileido daugybė įvairiaspalvių balionų, jų viduje buvo galima rasti ir suvenyrų, ir saldumynų.

Dar ilgai Lietuvių Muzikos namuose skambėjo muzika, sukosi poros. Šventė patiko visiems. Dėkojame rengėjams ir pritariame jų užmojui, kad tokie renginiai taptų tradicinėmis šventėmis.

Sigita Šimkuvienė

Šventinio vakaro programą vedusi I. Vozbutaitė ir Kalėdų senelis

PASAULIO LIETUVIŲ DAILĖS DIENOS kūrybos programa menininkams, skirta Lietuvos valstybės Mindaugo karūnavimo 750-čio ir artėjančio Lietuvos tūkstantmečio jubiliejams paminėti, rengiama š. m. **birželio 16 – liepos 2 d.** Trakuose. Tai bus pirmasis Dailės simpoziumas Lietuvoje. Jį remia Švietimo ir Užsienio reikalų ministerijos, PLB, Lietuvos dailininkų ir mokslo draugijos bei apylinkių valdybos. Kviečiami dalyvauti įvairių kartų lietuvių kilmės dailininkai, kuriems bus suteikti – galimybė kurti, nakvynė, išlaikymas, paskatos, surengta darbų paroda Vilniaus Rotušėje, išleisti atmintiniai ir reklaminiai leidiniai ir kitos paslaugos. Kūrybinės stovyklos žanrai: molbertinė tapyba, akvarelė, pastelė, piešinys. Dalyvių skaičius ribojamas 15 asmenų. Informaciją, dalyvių atrankos kriterijus ir principus teikia Viešojo įstaiga „Amžiaus Vizija“, dir. N. Šnirienė, Ukmergės g. 210 – 99, Vilnius 2010 LT, el. paštu: www.amvizija@takas.lt ir Trakų Kultūros fondas, J. Lisevičiūtė, Vy-

tauto g. 69, Trakai 4050 LT; el. – paštu: www.TrakaiTIC@is.lt arba www.Trakukultfondas@one.lt

* * *

Įspūdingi trečiosios **PASAULIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖS** renginiai šių metų vasarą Vilniuje prasidės **birželio 30 d.** su įvairiais Kultūros savaitės renginiais ir tęsis iki dainų Šventės uždarymo ir Karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejaus minėjimo liepos 6 d. Vyks parodos, koncertai, tautinių šokių programos ir Dainų šventė Vingio parke. Dalyvaus lietuvių dainų ir šokių grupės iš daugelio pasaulio kraštų. Ypatingo paminėjimo verta Folkloro diena Sereikiškių parke. Čia linksmins ir linksminsis visų Lietuvos etnografinių rajonų ansambliai. Kiekviena apylinkė demonstruos savo tradicinių amatų meistrų darbus, vaišins savo valgiais ir gėrimais, prekiaus rankdarbiais ir trauks praeinančius į bendrą būrį šokti ar dainuoti. Įspūdis nepamirštamas!

Aplankius Lietuvių Bendruomenę Atlantoje, GA

Vysk. P. Baltakiui, OFM, ir JAV LB Krašto valdybos pirmininkui Algimantui Gečiui rūpi visų lietuvių, esančių svetur, sielovada. Jų paskatinta, aplankiau trečiosios bangos besikuriančius lietuvius Atlantoje, GA. Manoma, kad šioje apylinkėje yra apie 800 lietuvių, atvykusių iš Lietuvos paskutiniųjų 7–8 metų laikotarpyje. Daugumą sudaro jaunos šeimos ir viengungiai – jaunimas. Šioje apylinkėje yra tik kelios šeimos iš vadinamos prieškarinės kartos. Dr. Roma Kličienė su savo vyru inžinieriumi Algiju Kličiu gražiai ir sumaniai vadovauja visai šiai lietuvių bendruomenei. Dr. Roma Kličienė yra Atlantos apylinkės lietuvių bendruomenės vienijanti jėga. Ji sugeba suburti ir įtraukti į LB visus naujai atvykstančius ir jau anksčiau čia gyvenančius lietuvius. Metų bėgyje yra ruošiami subuvimai: vasarą ir rudenį – gegužinės, Velykų stalas tuoj po Velykų, Padėkos diena, bendros Kūčios. Turėjau laimę apsistoti dr. Romos ir Algio Kličių gražioje rezidencijoje. Atlantos miestas yra vienas iš sparčiausiai augančių Amerikos miestų ir yra išsišakojęs gan plačiai į įvairias kryptis. Todėl ir greitkeliai

pasizymi savo platumu. Be A. Kličiaus gerumo ir nuoširdumo, vargiai būčiau galėjęs aplankyti lietuvių „Saulės“ šeštadieninę mokyklą. Be bendrų lietuvių bendruomenės darbų, dr. R. ir A. Kličiai ateina į pagalbą nelaimės ištiktiesiems. Tas įvyko prieš man atvykstant į Atlantą. Studentė Renata Petrauskaitė, atvykusi su studentės viza iš Lietuvos, pateko į avariją. Dr. Roma ne tik pastoviai ją lanko ligoninėje, bet ir palaiko glaudžius ryšius su Renatos šeima ir daktarais.

Turėjau malonią progą susitikti su Atlantos arkivyskupu John F. Donohue. Su juo tarėmės, kokioje parapijoje lietuvių galėtų turėti lietuviškas pamaldas ir būtų lietuvių kalba aptarnaujami Sakramentais, nes Atlantos lietuvių niekada neturėjo

nei lietuvių namų, nei parapijos. Gyvenantys Atlantoje lietuvių nusprendė, kad geriausia jiems būtų glaustis prie kitų katalikiškų parapijų. Atlantos arkivyskupo dėka, Šv. Tomo Apaštalo katalikų parapija šeštadieninei lietuvių mokyklai leidžia veltui naudotis mokyklos klasėmis. Didelė ir moderni Šv. Onos katalikų parapija leidžia naudotis ir bažnyčios patalpomis. Lietuvių rūpestis – pasirūpinti lietuviškai kalbančiu kunigu. Viešnagės metu aplankiau ir „Saulės“ lietuvių šeštadieninę mokyklą, kuriai sėkmingai vadovauja direktorė Audronė V. Durham ir jos pavaduotoja Aušrinė Kurcikevičienė. Joms padeda Simona Tamošiūnaitė-Mass ir Šarūnė Stankevičienė. Nors vaikučių skaičius šiuo metu nėra didelis – apie 20, bet mokytojos tikisi, kad mokykla augs. Visiems vaikučiams įteikiau dovanas – knygėlę „Laukiam Kalėdų“ bei kitas religinio turinio knygeles. Lietuvių Fondui remiant, antrą kartą išleidome šią knygėlę. Vaikučiai, mokytojai ir tėvai išreiškė padėką, kad LB rūpinasi šia jauna bendruomene. Gaila, kad neteko susitikti nei su Šv. Onos, nei su Šv. Tomo Apaštalo katalikų

Ses. Margarita lanko „Saulės“ mokyklėlę Atlantoje, GA

parapijų klebonais ir jiems padėkoti, kad be atlyginimo leidžia naudotis savo patalpomis. Tokia konkreti pagalba besikuriantiems lietuviams Atlantoje giliai įvertinama.

Ses. Margarita Bareikaitė

Daktarą pasirinktų vieną iš jų

Washington, DC, leidžiamas mėnesinis stambus (250 psl.) žurnalas „Washingtonian“, 2002 m. lapkričio mėnesio numerio viršelyje, di-delėmis spalvotomis raidėmis užrašė: „Top Doctors“. Žemiau, kairėje pusėje rašo, kad tūkstančiai apylinkės daktarų buvę paklausti, pas kurį daktarą jie kreiptųsi, susirgus kuriam nors jų šeimos nariui? Kairėje viršelio pusėje: „The Result: A Guide to 1,500 of the Areas Best Doctors“.

Žurnalo viduje pateikiamas sąrašas 1,500-tų daktarų, pagal jų specialybę, kur jie randasi, ir kuriai ligoninei priklauso. Tame sąrašė yra ir du lietuviai daktarai: **dr. Saulius Naujokaitis** – *Internal medicine. Special interest in hematology* ir **dr. Garsutis K. Palys** – *Psychiatry. Special interest in anxiety disorders, depression, ADHD*.

Dr. S. Naujokaitis priklauso *Georgetown University Hospital* ir *Sibley Memorial Hospital*, o dr. G. Palys – *Montgomery General Hospital*.

2003 m. Šiaurės Amerikos lietuvių slidinėjimo pirmenybės

2003 m. Š. Amerikos lietuvių kalnų slidinėjimo pirmenybės įvyks š. m. kovo 25 d., antradienį, *Park City, Utah, USA*. Varžybas vykdo ŠALFASS-gos Slidinėjimo komitetas, Lietuvių Gydytojų draugijos metinės slidinėjimo-seminaro iškylos apimtyje. Iškyla vyks 2003 m. kovo 22-29 dienomis. Norintieji dalyvauti ir iškyloje ar jos dalyje, mielai kviečiami.

Programoje: didysis slalomas ir, gal būt, specialus slalomas įvairiose klasėse pagal amžių.

Klasifikacija: vyrams – 16 m. ir jaunesniems, 17 – 34 m., 35 – 49 m., 50 – 64 m ir vyresniems. Moterims: 16 m. ir jaunesnėms, 17 - 34 m., ir 35 m. ir vyresnėms. Dalyvio amžius varžybų dieną nustato jo klasę. Galutinė programa ir klasifikacija bus nustatyta po išankstinės registracijos.

Po du nusileidimus bus vykdoma kiekvienoje rungtyje, visose klasėse. Tik greitesnio nusileidimo laikas nusprendžia užimtas vietas paskirose klasėse, tačiau absoliučių vyrų ir moterų laimėtojų nustatymui imama abiejų nusileidimų laikų suma, nepaisant amžiaus ir klasės.

Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės slidinėtojai.

Išankstinė registracija atliekama iki 2003 m. kovo 8 d., *imtinai*, pas varžybų organizatorę Gailutę Ošlapaitę, šiuo adresu: Gailė Ošlapas, P.O. Box 8247, Green Valley Lake, CA 92341-8247, USA; tel.: (310) 880-2952; fax: (310) 449-1015; e-mail: gailute@msn.com. Dalyvių registracija bus priimama ir varžybų dieną, vietoje, tačiau

varžybų formatas bus nuspręstas pagal išankstinės registracijos duomenis.

Visais varžybų reikalais (transportas, viešbučiai, parengimai ir t.t.) prašome kreiptis į Gailutę Ošlapaitę.

Pirmenybių techniškas vadovas: Algirdas Šėkas, 20291 Deervale Lane, Huntington Beach, CA, 92646; tel.: (714) 968-8124; fax: (909) 277-1082; e-mail: isekas@octa.net

Papildomi ryšiai: Vytenis Čiurlionis, tel.: (216) 481-1525; e-mail: vcurlionis@msn.com ir Rimas Kuliavas, tel.: (416) 766-2996; e-mail: rimas@kuliavas.com

Labai svarbu atlikti registraciją kuo anksčiau, norint sumažinti išlaidas ir turėti geresnį apsistojimo pasirinkimą.

Išsamesnę informaciją gauna sporto klubai ir paskutinių 3 metų dalyviai.

*ŠALFASS Slidinėjimo komitetas
ŠALFASS Centro valdyba*

Atlantic Express corp.

800-774-SEND 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas nuo DURŲ iki DURŲ

*Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų*

I LIETUVĄ, LATVIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

PICK UP SCHEDULE FOR FEBRUARY AND MARCH

Feb. 4	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
Feb. 6	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
Feb. 8	Brooklyn, NY	12-1 pm
Feb. 9	Philadelphia, PA	1-2 pm
	<i>(at St. Andrew Lithuanian Church 1913 Wallace St.)</i>	
	Baltimore, MD	4-5 pm
Feb. 11	Putnam, CT	1-3 pm
March 4	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
March 6	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
March 8	Brooklyn, NY	12-1 pm
March 9	Philadelphia, PA	1-2 pm
	<i>(at St. Andrew Lithuanian Church 1913 Wallace St.)</i>	
	Baltimore, MD	4-5 pm
March 11	Putnam, CT	1-3 pm

To arrange pick up or for more information please call our toll free numbers 1-888-205-8851/1; 1-888-615-2148
rziausys@hotmail.com

*Kviečiame paremti TAUTOS FONDA
savo darbu ir aukomis.*

*Remdami TAUTOS FONDA remiate Lietuvos švietimą
ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.*

**TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.**

Aukus siųsti:

351 Highland Blvd. tel/fax: (718) 277-0682
Brooklyn, NY 11207-1910 el.paštas: TAUTFD@aol.com

Silver Bell Baking Co.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai,
šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai.

Dalia Radžiūnas,
43-04 Junction Blvd.,
Corona, Queens, NY 11368.
Tel.: (718) 779-5156

Skaitytojai rašo apie "Darbininką"

Siunčiu 50 dol. čekį už labai simpatišką leidinį. Man ypač prasminga matyti kun. V. Pikturnos prisiminimus. Žadam juos panaudoti istorijos pamokose Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje

Marija Sandanavičius-Newsom, Beverly Hills, CA

Siūlome Lituanistinėse mokyklose panaudoti šiam "Darbininko" numeryje, pirmame psl. spausdintą straipsnį "Prieš 85 metus..." **Red.**

...Džiaugiuosi, kad "Darbininkas" gavo darbą, nors ir "part-time" ir tikimės, kad ateityje jis lankys mūsų pastogę "full-time". Paramai – 50 dol.

Danutė ir Paulius Kuras, Waterbury, CT

...Sėkmės, sveikatos ir Dievo Palaimos 2003 metais. Paramai – 50 dol.

Adelaida Balbata, St. Petersburg, FL

...Esame dėkingi, kad gauname "Darbininką", paramai – 50 dol.

Angelė ir Bronius Stankaitis, Whiting, NJ

...Malonu gauti "Darbininką"... Paramai - 30 dol.

Violeta Ogden, Pennsboro, WV

...Siunčiu 100 dol. auką, kad jūsų dideli darbai eitų pirmyn. Laukiu "Darbininko", kad apšviestų mane New Yorko žiniomis ir kitais įdomiais straipsniais. Linkiu stiprybės ir ištvermės.

Petrė Dubauskienė, Woodhaven, NY

...Linkiu palaimingų Naujų Metų visiems "Darbininko" darbuotojams. Paramai – 25 dol. Gal galėtumėte duoti daugiau žinučių iš Lietuvos gyvenimo?

Dr. Algirdas Jurėnas, Harrison, ME

Pasistengsime, kai pasiseks padidinti puslapių skaičių. **Red.**

...Ačiū, kad nenuleidote rankų ir širdžių. Tegyvuoja "Darbininkas" dar eilę metų! Paramai – 50 dol.

Gintarė Ivaškienė, Monroe, CT

Džiaugiuosi sugrįžusiu "Darbininku" ir linkiu dar ilgai gyvuoti. Paramai – 50 dol.

Ina Nenortienė, Dorchester, MA

...Nuoširdžiausiai linkiu Jums viso gero visada. Paramai - 100 dol.

Malvina Klivečkienė, Woodhaven, NY
(bus daugiau)

ADMINISTRACIJA PRANEŠA:

Čia skelbiame pavardes tų skaitytojų, kurie auکوjo 2002 arba 2003 metų "Darbininko" prenumeratorai, bet neatsiuntė laiško.

Netilpo sausio numeryje:

Po 20 dol.: Jonas Karosas, Brandford, CT; Algis Simonaitis, Hartford, CT; Amelia Dulkis, Newark, NJ; J. Leleiva, Richmond Hill, NY; Aldona Svalbonas, Richmond Hill, NY.

Po 15 dol.: Jonas Vazbys, Newark, NJ; Vanda Simanavičienė, Murray, UT.

Po 10 dol.: Julia Oreska, Deerfield Beach, FL; A.P. Bagdonas, Chicago, IL; Mrs. N. Shumbris, Flushing, NY.

Žemiau skelbiame pavardes aukotojų, kurių čekius gavome iki 2003 m. sausio 15 d. Aukų:

Po 100 dol.: kun. Vytas Memėnas, Riverside, IL; Vida Jankauskas, Woodhaven, NY; dr. Aldona Iannace, Yonkers, NY; Modesta Blazaitis, Lewisburg, PA.

Po 75 dol.: V. Kiukys, So. Bound Brook, NJ.

Po 67.50 dol.: Rimgaudas Radzevičius, Parsippany, NJ.

Po 60 dol.: Mrs. A. Venckus, Arlington, MA; Marija Eiva Houser, Lexington, MA; Edward Zunaris, Wollaston, MA; J. Česnavičius, Groton on Hudson, NY.

Po 50 dol.: Br. Casimir Roland, Arroyo Grande, CA; Stan Aizinas, Foster City, CA; Vyt. Čekanauskas, Westlake Village, CA; A. Zdanys, Newington, CT; Vyt. Vaitutis, Stamford, CT; Vyt. Beleckas, Sunny Hills, FL; Aldona Šmulskštienė, Chicago, IL; Ona Radzevičius, Brocton, MA; I. Rasys, Cambridge, MA; Stasys Rudys, Oxbridge, MA; Leonas Rudziunas, Stoughton, MA; Zita Zaranka, Westwood, MA; Marija Matusaitis, Mt. Laurel, NJ; Ch. Karbocius, Amsterdam, NY; Liucija Kasuba-Paknys, Brooklyn, NY; Kazys Butkus, Jamaica, NY; Lily Pocius, No. Babylon, NY; Helen Kobert, Pt. Washington, NY; Nijolė Avižienytė-Pierce, Rochester, NY; Ona Barauskienė, Woodhaven, NY; Petras Svitra, Woodhaven, NY; Raymond Zukauskas, Yonkers, NY.

Po 45 dol.: Adelaida Marshall, Swan Lake, NY.

(bus daugiau)

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame.

Aukos Kretingos Pranciškonų

"RŪPESTĖLIŲ"

labdaros valgyklai

Liudas Normantas, Hiram, ME, auکوjo 230 dol.

Konstancija Bakšienė, Daytona Beach Shores, FL, auکوjo 50 dol.

Jadvyga Savickas, Nashua, NH, auکوjo 40 dol.

Stefanija Vitėnas, Cromwell, CT, auکوjo Adomo ir Magdalėnos Benecių atminimui 100 dol.

Viktorija Norvaiša, Erie, PA, auکوjo 25 dol.

Sofija Kulys, Woodhaven, NY, auکوjo 15 dol.

Laima Plateris, Bethesda, MD, auکوjo 600 dol.

Gavėnios pradžia – Pelenų diena šiemet bus **kovo 5 d.**, trečiadienį. Tą dieną prasideda gavėnia – atgailos laikotarpis, kuris baigiasi Kristaus Prisikėlimo švente – Velykomis balandžio 20 d. Gavėnios metu katalikai, sulaukę 14 metų amžiaus, privalo susilaikyti nuo mėsos valgyimo Pelenų dieną ir kiekvieną gavėnios penktadienį. Tikintieji nuo 18 iki 59 metų dar privalo Pelenų dieną ir Didįjį penktadienį pasninkuoti, t. y. valgyti tik tris kartus per dieną, privalgant tik vieną kartą, kitus du kartus tik lengvai užvalgant.

LR generalinis konsulas New Yorke dr. Rimantas Morkvėnas vasario 2 d. pabaigė savo trejų metų įsipareigojimą ir sugrįžo į Vilnių. Jis dirbs Užsienio reikalų ministerijos patarėjų grupėje. Jo adresas: *Dr. Rimantas Morkvėnas, Užsienio Reikalų ministerija, J. Tumo-Vaižganto g. 2, Vilnius 2600, Lithuania*. LR generalinio konsulo pareigas nuo vasario 2 d., perėmė **Mindaugas Butkus**.

Vasario 16-osios d. minėjimas, kurį rengia Didžiojo New Yorko Jungtinis komitetas, įvyks 2003 m. vasario 16 d. Mišias aukos vysk. P. A. Baltakis, OFM, 10 v.r. Apreiškimo par. bažnyčioje, 251 North 5th St., Brooklyn, New York. Akademija ir koncertas vyks 4 v.p.p. Union Congregational salėje, 86-15 114th Street, Richmond Hill, NY 11418. Kalbą pasakys naujai paskirtas LR gen. konsulas New Yorke **Mindaugas Butkus**. Meninę dalį išpildys dainos ansamblis "Sodžius" iš Hartford, CT, vadovaujamas R. Aleknavičiūtės-Jalinskienės. Programoje dalyvaus Maironio lituanistinė mokykla. Po programos bus kavutė ir pasisvečiavimas. Visi lietuviai kviečiami kartu švęsti šią brangią šventę.

Vysk. P.A. Baltakio, OFM, kalendorius

Vasario 16 d. – Brooklyn, NY. Apreiškimo bažnyčioje Vasario 16-osios minėjimo pamaldos.

Kovo 16 d. – Šv. Jurgio parapija, Bridgeport, CT, Šv. Kazimiero minėjimas.

Kovo 20 d. – balandžio 9 d. – Gavėnios rekolekcijos Atlanto pakraščio lietuvių bendruomenėse.

Balandžio 16 d. – LK Religinės Šalpos posėdis Maspeth, NY.

Balandžio 17 d. – D. Ketvirtadienio pamaldos Šv. Jokūbo katedra, Brooklyn, NY.

Gegužės 4 d. – Sutvirtinimo Sakramentas Šv. Kazimiero parapija, Los Angeles, CA.

Gegužės 11 d. – Sutvirtinimo Sakramentas Dievo Apvaizdos parapija, Southfield, MI.

Gegužės 18 d. – Kunigystės šventimai, Maspeth, NY.

Gegužės 21 d. – Metinis LK Religinės Šalpos posėdis Putnam, CT.

Vyskupo P. A. Baltakio naujas adresas nuo 2003 m. vasario 15 d.: Transfiguration Rectory, 64-14 Clinton Ave., Maspeth, NY 11378; tel.: (718) 326-3199; fax: (718) 326-5206.

LK Religinės Šalpos naujas adresas: 64-25 Perry Ave., Maspeth, NY 11378 (Pastatas šalia Atsimainymo bažnyčios). Naujas telefonas, faksas ir e-paštas veiks nuo vasario 10 d.; tel.: (718) 326-5202; fax: (718) 326-5206; e-paštas: lcra@earthlink.net

Atitaisome klaidą. Lapkričio mėn. "Darbininko" 4 psl., po nuotrauka "Kunigų rekolekcijų dalyviai" buvo parašyta Tėv. J. Petrausko, MIC, pavardė, vietoje kun. Albino Janiūno pavardės. Už klaidą atsiprašome.

Prof. dr. Antano Maceinos duktė (dr. Danutė) labai norėtų gauti J. Kapočiaus išleistą Lietuvių Enciklopediją. Kas galėtų ją padovanoti, prašome skambinti "Darbininkui" tel.: (718) 827-1351.

Aukos BALFUI

New Yorko BALF-o skyrius nuoširdžiai dėkoja visiems, aukojusiems 2002-jų metų rinkliavoje.

Aukojo:

Po 300 dol.: Henry Andruška.

Po 200 dol.: Donatas Banaitis, Vytautas Dudėnas, R. K. Giedraitis, Eugenija Pakulis.

Po 100 dol.: O. Adams, T. R. Alinskas, G. S. Bobelis, G. Budzeika, dr. J. Dičpinigaitis, M. L. Jatulis, Z. Ž. Jursys, S. V. Karmazinas, A. Kazickas, dr. G. Kumpikaitė, V. Maželis, V. L. Milukas, E. Ošlapas, J. G. Stankūnas, dr. K. Šimaitienė, A. R. Vedeckas, Vyr. skaučių židiny "Vilija".

Po 80 dol.: Vt. Anonis.

Po 60 dol.: V. S. Vaikutis.

Po 50 dol.: O. Barauskas, N. Bražėnas, R. A. Česnavičius, S. Dimas, M. Ercius, J. L. Giedraitis, V. A. Katinas, W. Klosis, A. J. Miknius, A. J. Pumputis, P. M. Palys, E. Remėza, A. Rysavy.

Po 45 dol.: D. Uzas.

Po 30 dol.: Z. Dičpinigaitis, K. Keblys, K. Krivickienė, A. B. Lukoševičius, A. Matulaitis, J. Vazbys.

Po 25 dol.: K. Čerkeliūnas, J. M. Janiūnas, I. V. Kilius, J. Matulaitis, P. A. Petraitis, Z. A. Raulinaitis, S. Skobeika, R. Saldaitis, N. Y. Šaulių kuopa, kun. S. Raila, K. E. Vainius, J. Valaitis.

Po 20 dol.: L. M. Gudelis, A. Elskus, G. Leonas, O. Osmolskis.

Po 15 dol.: A. Dėdinas.

Po 10 dol.: B. Ashebergas, M. Brakas, S. Klevas.

NY BALFo skyr. Valdybos vardu
V. Katinas

Lietuvių Moterų Federacijos Greenwich, CT, skyriaus valdyba praneša, kad rengia **Violetos Urbanavičiūtės koncertą** 2003 m. kovo 30 d. New Yorke Danny Kaye Playhouse Hunter College. Prašo įsidėmėti šią datą.

Šis "Darbininko" Nr. 2 (12) išsiunčiamas vasario 6 d. Sekantis Nr. 3 (13) numatytas išsiųsti kovo 7 d.

DARBININKAS

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Monthly Newsletter
Published by Franciscan Fathers
Editorial & Business Office
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail: darbininkas@hotmail.com

Redaguoja ir rankraščius savo nuožiūra taiso
REDAKCIJINĖ KOMISIJA.

Dar viena mūsų tautai tragiška diena

New Yorkas prisimena Sausio 13-tąją

Kiekvienais metais atskubantis sausis atneša ir 13-tą dieną. Ta diena, Lietuvai žygiuojant pakeliui į laisvę, mums primena kraupų ir kruvinąją ištikusio tragizmo siaubą.

Sekmadienį, sausio 12 d., po Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyn, NY, 10 val. ryte lietuviškai aukotų Šv. Mišių (aukojo kun. Vytautas Volertas), susirinkus į žemutinę parapijos salę, tas Sausio 13-tos dienos Lietuvą ištikęs tragizmas ir buvo prisimintas.

Salėje ant nedidelio stalelio stovėjo lentelė, kurios juodame dugne buvo išrašytos visų keturiolikos prie TV bokšto Vilniuje žuvusiųjų vardai ir pavardės. Stalelio priešakyje stovėjo didelė žvakė. Priešais stalelį, ant sienos kabojo lietuviškos drobės audinys, kuriame išaustas Lietuvos himnas. Visa tai padvelkė giliai rimtini.

Minėjimą atidaręs Apreiškimo

parapijos tarybos pirmininkas Vladas Sidas pakvietė anos nakties tragiškų įvykių liudininkus Joną Maliukevičių ir Vitą Vacentukevičių uždegti žvakę.

Minėjimo programai pakviesta vadovauti LB NY apygardos pirmininkė dr. Giedrė Kumpikaitė pasakė: "Sausio 13-toji – tai dar viena mūsų tautai tragiška diena. Dar vienas pažeidimas mūsų laisvės ir mūsų troškimo būti laisviems. Trylika vyrų nuo 17-kos iki 52-jų m. amžiaus ir viena jauna, vos 23-jų metų moteris žuvo. Visi jie yra mūsų pastovios ir nepalaužiamos kovos simbolis siekiant, kad tauta ir tėvynė Lietuva amžiais išliktų laisva. Jų auka neturi dingti iš mūsų atminties. Mes privalome juos prisiminti ir gerbti".

Perskaičiusi poeto Justino Marcinkevičiaus kalbą, pasakytą Katedros aikštėje Vilniuje, atsisveikinant su Sausio 13-tąją žuvusiais didvy-

riais, dr. G. Kumpikaitė pakvietė visus atsistoti ir tylos minutės susikaupimu juos pagerbti.

Sekė Lietuvių Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Vilniaus skyriaus pirmininko Vytauto Čereškos papasakoti asmeniškai, išsamūs ir įdomūs atsiminimai iš Sausio 13-tosios, budint prie TV bokšto Vilniuje.

Anos siaubingos nakties asmenišką patirtį išgyvenusios Živilės Liubinskaitės angliškai parašytus atsiminimus (*Essay*) perkaitė V. Sidas. Nors kuklus, tačiau su derama rimtimi LB NY apygardos valdybos kartu su Apreiškimo parapijos taryba suruoštas minėjimas, kuriame dalyvavo apie 50 asmenų, buvo baigtas, visiems sugiedant giesmę "Marija, Marija".

Po to, netikėtai į salę užklydęs, buvęs Liaudies buities teatro "Klojimas" narys Vilniuje Albinas Batavičius, meistriškai su konsartinka (lot. *Concertina*) pagrojo, padainavo, o prie jo prisijungė ir kiti, kurie jo dainuojamas dainas žinojo.

p. palys

SKELBIMAI

Ieško kambario arba mažo buto rami viduramžė moteris, seniai gyvenanti Amerikoje (dypukė). Skambinti tel.: (718) 386-5450.

Reikalinga moteris prižiūrėti senesnio amžiaus vyrą. Skambinti tel.: (718) 235-9531.

Reikalinga moteris dvi dienas savaitėje pagelbėti senyvo amžiaus moteriai. Skambinti tel.: (212) 381-3730.

Išnuomojamas nedidelis kambarys vienam asmeniui Cypress Hills rajone prie gero susisiekimo. Galima naudotis virtuve. Skambinti po 6 v.v. tel.: (718) 235-9640, kviesti Elena.

Moteris iš Lietuvos ieško darbo slaugyti ligonį. Turi patyrimą, kalba angliškai. Skambinti po 6 v.v. tel.: (718) 235-9640. Kviesti Rita.

Sausio 13-tosios minėjimo programos atlikime dalyvavo (iš k.): Jonas Maliukevičius, Vytautas Čereška, neatpažintas, dr. Giedrė Kumpikaitė, Vitas Vacentukevičius, Asta Barkauskienė ir Vladas Sidas
nuotr. G. Peniko

Knygos - geriausia dovana

"Darbininko" administracija skelbia knygų išpardavimą, kuris tęsis visus 2003-uosius metus. Knygos yra išparduodamos labai žemomis kainomis. Prašome visų skaitytojų pasinaudoti tuo išpardavimu, jei ne dabar, tai ateityje.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. ir 1 dol. persiuntimui. Dabar nupiginta kaina - 10 dol. su persiuntimu.

Anglų-lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. ir 1 dol. persiuntimui. Dabar nupiginta kaina - 10 dol. su persiuntimu.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista

5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Nupiginta kaina - 15 dol. su persiuntimu.

Knygos gaunamos rašant:
Darbininkas-Administr.
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207
arba skambinant administracijai
tel.: 718-827-1351.

Laukiame Jūsų,
mieli skaitytojai, nuomonių,
patarimų ir pasiūlymų
"Darbininkui":
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail:
darbininkas@hotmail.com

KUN. DR. KNYGOS

"Tikėjimo ir netikėjimo sąlytis šiandien". Knygoje gvildenamas paradoksiškas reiškinys - netikėjimo apraiškos tikinčiuosiuose. Analizuojamas ateistų "tikėjimas" ir apskritai ateizmo kilmė bei jo antplūdis vakarų kultūros zonose. Kaina - 8 dol. su persiuntimu.

"Žvilgsnis į pasaulėžiūrinę aplinką, šventovę, save" - naujausia autoriaus knyga. Kaina - 8 dol. su persiuntimu.

Abi knygos gaunamos: "Darbininko" administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, tel. (718) 827-1351.

SKELBIMAI

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės *Vila Maria, P.O. Box 155, Thompson, CT 06277.*

SOCIETY OF FRANCISCAN FATHERS OF GREENE, ME

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207-1999

RETURN SERVICE REQUESTED

Non-Profit Org.

U. S. Postage

PAID

BROOKLYN, N.Y.

Permit NO 5417